

บทความวิจัย

ผลของโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

The Effects of the Local Wisdom Play Programs on Social Skill Development of Children with Specific Needs

Received: May 22, 2021

Revised: Jun 1, 2021

Accepted: Jun 8, 2021

จารุวรรณ ก้านศรี ปร.ด. (Jarawan Kansri, Ph.D.)¹ชุติมา มาลัย ปร.ด. (Chutima Malai, Ph.D.)²ปริญดา ศรีธราพิพัฒน์ พย.ด. (Parinda Srithrapipat, Ph.D.)³นภัสสร ยอดทองดี พย.ม. (Napatsorn Yodthongde, M.N.S.)⁴ศศิวิมล บุรณะเรข พย.ม. (Sasiwimon Booranarek, M.N.S.)⁵

บทคัดย่อ

บทนำ: การพร่องทักษะทางสังคมเป็นปัญหาสำคัญที่พบบ่อยในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะเด็กออทิสติก และเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา การนำเอาการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาส่งเสริมทักษะทางสังคม จะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแบ่งปันและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มได้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย: เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง ชนิดกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็ก อายุ 4-10 ปี จำนวน 15 คน ที่ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์ว่ามีภาวะออทิสติก (Autistic) และภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีความบกพร่องทางสติปัญญาทางสังคมในระดับปานกลางถึงเล็กน้อย โดยมีคะแนนจากแบบทดสอบวุฒิภาวะทางสังคม วายแลนด์ โซเชียล แมทิวริตี สเกล (Vineland Social Maturity Scale) อยู่ระหว่าง 40-89 คะแนน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นและแบบสังเกตทักษะทางสังคมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติค่าที

ผลการวิจัย: พบว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สรุปผล: โปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้

ข้อเสนอแนะ: ควรมีการศึกษาทักษะทางสังคมเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรม

คำสำคัญ : เด็กที่มีความต้องการพิเศษ, ทักษะทางสังคม, โปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

^{1,3,4}พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน)วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ชัยนาท Email:jaruwan_kansri@hotmail.com , parinda13@hotmail.com, puinaja_31@hotmail.com

²ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ชัยนาท E-mail:chutimali55@gmail.com

³พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี กรุงเทพฯ E-mail:sasiwimon.b@bcn.ac.th

^{1,2,3,4}Boromarajonani College of Nursing, Chainat, Faculty of nursing, Praboromarajchanok Institute, Thailand

⁵Boromarajonani College of Nursing, Bangkok, Faculty of nursing, Praboromarajchanok Institute, Thailand

Abstract

Introduction: Social skill is a major problem in children with special needs, especially, children with autism and children with intellectual disabilities. Integrating play of local wisdom to promote social skills allows children with special needs to higher participate in activities, sharing, and compliance with group agreements.

Research objectives: To compare the social skills in children with special needs before and after receiving the local wisdom play program.

Research methodology: This study employed a one-group pretest-posttest quasi-experimental design. Sample included 15 children with specific needs early childhood 4-10 years old who were diagnosed by a psychiatrist as autism and intellectual disabilities with social maturity at a moderate to mild level. The scores calculated using the Vineland Social Maturity Scale were between 40-89 points. Research instruments were the local wisdom play program, and the social skills observation form. Data were analyzed using descriptive statistics, and t-test.

Results: At follow-up, children with special needs who received the local wisdom play program had significant social skills higher than at base line ($p=0.01$).

Conclusions: The local wisdom play programs can be used to develop social skills of children with special needs.

Implications: There should be the study to compare social skills between the experimental group and the comparison group to investigate the efficacy of the program.

Keywords: children with specific needs, social skill, local wisdom play programs

บทนำ

จากรายงานสถานการณ์คนพิการในประเทศไทย จำนวน 9 ประเภท ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563 พบว่า คนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (แรกเกิด-21 ปี) มี อัตราส่วนของภาวะบกพร่องทางสติปัญญามากที่สุดและพบว่าช่วงอายุ 0-14 ปี มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญามากที่สุดถึงร้อยละ 28.75 และออทิสติก ร้อยละ 11.31¹ ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา² เนื่องจากอาการและความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีข้อจำกัดในการศึกษาทั้งในด้านโอกาสและทางเลือก ทั้งเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาที่มีลักษณะของพัฒนาการล่าช้าทุก

ด้าน เช่น ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะการเรียนรู้ เป็นต้น³ และเด็กออทิสติกที่มีความผิดปกติหลักด้านการสร้างทักษะทางสังคม ในด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร และพฤติกรรม⁴ หากปัญหาด้านทักษะทางสังคมนี้ไม่ได้รับการแก้ไขจนกระทั่งเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กออทิสติกเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่จะส่งผลทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตที่ซับซ้อนขึ้นได้⁵

จากอาการและความผิดปกติของเด็กออทิสติกและเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา จะพบว่า ส่วนใหญ่ขาดทักษะทางสังคมส่งผลให้เด็กเหล่านั้นรู้สึกแปลกแยก ไร้คุณค่า

ไร้ความสามารถ สูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านพฤติกรรม ด้านวิชาการและโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ปัญหาด้านทักษะทางสังคม ลักษณะของพัฒนาการและพฤติกรรมต่าง ๆ รวมถึงผลกระทบดังกล่าว ทำให้เด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมอย่างเร่งด่วนต่อเนื่องและได้รับการวางแผนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เฉพาะเจาะจงแตกต่างกันไป⁶ โดยเน้นการสอนทักษะพื้นฐาน เพื่อให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย หากปราศจากการช่วยเหลือแล้ว เด็กย่อมไม่อาจพัฒนาได้หรือหากพัฒนา ก็อาจเป็นไปในลักษณะที่ล่าช้า และกลายเป็นภาระต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติต่อไป ส่งผลให้เด็กเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ดูแล ผู้ปกครอง ครูศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภาครัฐบาลต่าง ๆ⁷

ทั้งนี้การพัฒนาทักษะทางสังคมจะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีทักษะในการปรับตัวในสังคม การทำหน้าที่ของตนเองและความรู้จักแยกแยะเรื่องถูกและผิด รู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน ถือเป็นการเตรียมเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กออทิสติก ให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์จริงเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ต่อไปในอนาคต⁸

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ดังการศึกษาของ Chaibunrueang⁹ ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้การจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้กิจกรรมการเล่นที่บ้าน มีคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทุกด้านสอดคล้องกับ Uttayotha¹⁰ ที่ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการศึกษาพิเศษโดยใช้เกมส์และการเล่นที่บ้านในการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติกในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนพบว่า ครูสามารถประยุกต์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับเด็ก

ออทิสติกสู่การปฏิบัติเกิดผลทำให้เด็กออทิสติกได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น ควบคุมตนเองได้และช่วยพัฒนาให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรมีลักษณะรูปแบบของการเล่นปนเรียน (Play Way) ซึ่งเป็นวิธีเดียวที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ขั้นตอนและรูปแบบต่าง ๆ ของกิจกรรมต้องมุ่งเน้นพัฒนาการโดยรวมของเด็ก ซึ่งหมายถึง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมไปพร้อมกัน) ซึ่งการนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาในส่วนของความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) มาประยุกต์เข้ากับการเล่นด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นจะช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ดังที่ Kobayashi¹¹ กล่าวว่า การให้ความสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาทักษะสังคมมีเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความหลากหลายเกี่ยวข้องกับทุกมิติในสังคม เพราะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว เป็นสิ่งหล่อหลอมความรู้ ความเชื่อ ประเพณี ความคิดเห็นต่าง ๆ ในบริบทของการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัว เป็นการปลูกฝังความรัก ความภาคภูมิใจและความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ถือเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่สำคัญอันจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ที่สมบูรณ์มาก¹²

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาทักษะทางด้านสังคมแก่เด็กออทิสติก และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ยังมีผู้ทำการศึกษาน้อยและการพัฒนาทักษะทางด้านสังคมที่เหมาะสมกับบริบทและชุมชน จะช่วยให้เด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมตรงกับสภาพชุมชนและสภาพการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางด้านสังคมสำหรับเด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในบริบทของภาคกลาง ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท จะส่งผลให้เด็กเหล่านั้นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้อยู่บนแนวคิดพื้นฐานที่ว่าการเล่นเป็นกิจกรรมพื้นฐานของเด็ก ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้พัฒนาการต่างๆ จากการเล่นจึงได้มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการเด็ก ได้แก่ ทฤษฎีการเล่นทางสังคมของ Parten ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (Piaget Cognitive Development Theory) และโมเดลการบำบัดรักษาโดยใช้การเล่นเป็นฐาน (Play-based Intervention Model) โดยสามารถสรุปทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านการแบ่งปันและการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมของเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำถามการวิจัย

โปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หลังเข้าร่วมโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

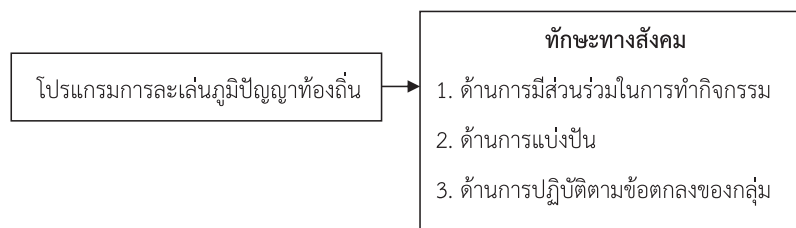
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One-Group Pretest Posttest Design) จำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่ ครั้งที่ 1 กิจกรรม “ทำความรู้จักกัน” พร้อมประเมินผลก่อนการทดลองครั้งที่ 2,3,4 กิจกรรม “บอลจำอย่าหล่น” และ “แยกหมวดหมู่ตามนิทาน” ครั้งที่ 5,6,7 กิจกรรม “รีรีข้าวสาร” และ “ปั้นดินเหนียว” ครั้งที่ 8,9,10 กิจกรรม “แยกสีสร้างสัมพันธ์” และ “ตกปลาเพื่อน้อง” ครั้งที่ 11 กิจกรรม ทบทวนกิจกรรมครั้งที่ 2-10 อย่างละกิจกรรม และครั้งที่ 12 กิจกรรม “อำลา” พร้อมประเมินผลหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์เด็กว่าอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กออทิสติกและเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาที่กำลังศึกษาแบบไป-กลับในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2562 จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์เด็กว่าอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กออทิสติกและเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาที่กำลังศึกษาแบบไป-กลับในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้ 1) มีอายุระหว่าง 4-10 ปี 2) มีความบกพร่องของทักษะทางสังคมในระดับปานกลางถึงเล็กน้อย (Social Quotient Disability; Moderate to Mild Grade) โดยมีคะแนนจากแบบทดสอบวัดภาวะทางสังคมไวแลนด์ (Vineland

Social Maturity Scale) อยู่ระหว่าง 40-89 คะแนน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 15 คน เนื่องจากเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนที่มาเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษแบบไป-กลับเป็นประจำ

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เรียงลำดับประชากรเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แก่ เด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำนวน 15 คนที่มีคะแนนแบบทดสอบวุฒิภาวะทางสังคมไวแลนด์ (Vineland Social Maturity Scale) จากคะแนนน้อยที่สุดไปหาคะแนนมาก

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** ได้แก่ โปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการเด็ก ได้แก่ ทฤษฎีการเล่นทางสังคมของ Parten ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (Piaget Cognitive Development Theory) และโมเดลการบำบัดรักษาโดยใช้การเล่นเป็นฐาน (Play-based Intervention Model) โดยใช้การละเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้จักการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแบ่งปันและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วันในวันจันทร์ พุธและวันศุกร์ รวม 4 สัปดาห์ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

ครั้งที่ 1 กิจกรรม “ทำความรู้จักกัน” และประเมินผลก่อนการทดลอง เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

ครั้งที่ 2,3,4 กิจกรรม “บอลจ๋ออย่าหล่น” และ “เสียงจากกระบอกไม้ไผ่” เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ครั้งที่ 5,6,7 กิจกรรม “รีรีข้าวสาร” และ “ต่อจิ๊กซอว์ไม้” เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการแบ่งปันเนื่องจากขณะทำกิจกรรม

ครั้งที่ 8,9,10 กิจกรรม “แยกสีสร้างสัมพันธ์” และ “ตกปลานี้เพื่อน้อง” เป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

ครั้งที่ 11 กิจกรรม ทบทวนกิจกรรมครั้งที่ 2-10 อย่างละกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน การแบ่งปัน และการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม

ครั้งที่ 12 กิจกรรม “อำลา” พร้อมประเมินผลหลังการทดลองด้วยแบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แก่ เด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ทดลองใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (try out) ที่โรงเรียนการศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 คน เนื่องจากมีบริบทที่เมืองใกล้เคียงกับทคล้ายกัน พร้อมกับนำแบบประเมินทักษะทางสังคม ไปเก็บข้อมูลเพื่อหาข้อบกพร่องของโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชนิดของความผิดปกติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.2 แบบสังเกตทักษะทางสังคม ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กออทิสติก ของ Chivphathnkul¹³ มาพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งใช้ประเมินการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 3 ส่วน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม 3 ข้อ การแบ่งปัน 3 ข้อ และการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม 3 ข้อ รวมทั้งหมด 9 ข้อมีระดับการให้คะแนนดังนี้

คะแนน 0 คะแนน บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแบ่งปันการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มหรือปฏิเสธที่จะทำ

คะแนน 1 คะแนน บันทึกเมื่อเด็กแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการแบ่งปันการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มภายใต้การช่วยเหลือของครูหรือผู้ช่วยเหลือ

คะแนน 2 คะแนน บันทึกเมื่อเด็กแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการแบ่งปันการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มด้วยตนเอง

เกณฑ์การแปลผลความหมายทักษะทางสังคมรายด้าน ที่มีคะแนนเต็ม 6 คะแนน ได้แก่

0.00-1.49 คะแนน แปลผล ระดับน้อย

1.50-4.49 คะแนน แปลผล ระดับปานกลาง

4.50-6.00 คะแนน แปลผล ระดับดี

เกณฑ์การแปลผลความหมายทักษะทางสังคมโดยรวม 3 ด้านที่มีคะแนนเต็ม 18 คะแนนได้แก่

0.00-4.49 คะแนน แปลผล ระดับน้อย

4.50-13.49 คะแนน แปลผล ระดับปานกลาง

13.50-18.00 คะแนน แปลผล ระดับดี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .74 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมและการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท รหัส BCNC-62/2/003 กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดการวิจัย ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองครูและกลุ่มตัวอย่างร่วมโครงการวิจัยทราบ รวมทั้งการรักษาความลับ ซึ่งผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีอิสระในการตัดสินใจที่จะถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท ไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัยโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทบทวนเอกสารงานวิจัยจากในประเทศและต่างประเทศ การขอการรับรองจริยธรรมการวิจัยรวมทั้งการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมวิจัยและผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแนะนำตนเอง ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการทำวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูลเมื่อผู้ปกครองยินยอมให้กลุ่ม

ตัวอย่างเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและแบบประเมินทักษะทางสังคมในสัปดาห์แรกก่อนการทดลอง

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นรายกลุ่มตามโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 12 กิจกรรม โดยใช้การละเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแบ่งปันและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มโดยนำอุปกรณ์การเล่นที่พัฒนามาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัดการเล่นเกมกิจกรรมครั้งละ 30 นาทีสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ในวันจันทร์ พุธและวันศุกร์ รวม 4 สัปดาห์ โดยมีผู้ช่วยวิจัยที่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในขณะดำเนินกิจกรรม

5. การประเมินหลังทดลองเมื่อสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินทักษะทางสังคมด้วยแบบสังเกตทักษะทางสังคมหลังการทดลองทันที

6. การสรุป วิเคราะห์ผล ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการทดลองจากผลคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะทางสังคมโดยการเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง ต่อจากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ ชนิดของความผิดปกติ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 66.67 เพศชายร้อยละ 33.33 มีอายุระหว่าง 4-6 ปี 11 เดือน ร้อยละ 66.67 และ 7-10 ปี ร้อยละ 33.33 เป็นเด็กบกพร่องทางสติปัญญาถึงร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ ออทิสติกร้อยละ 46.67 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	33.33
หญิง	10	66.67
อายุ		
4-6 ปี 11 เดือน	10	66.67
7-10 ปี	5	33.33
ชนิดของความผิดปกติ		
ออทิสติก	7	46.67
บกพร่องทางสติปัญญา	8	53.33

2. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

พบว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านการมีส่วนร่วม ($M = 2.2$, $SD = 1.5$) และด้านการแบ่งปัน ($M = 1.8$, $SD = 1.4$) อยู่ในระดับปานกลางและด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง ($M = 1.2$, $SD = 1.7$) อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ($M = 5.2$, SD

$= 3.45$) พบว่าอยู่ในระดับปานกลางแต่หลังจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าร่วมโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านการมีส่วนร่วม ($M = 4.51$, $SD = 1.45$) และด้านการแบ่งปัน ($M = 4.6$, $SD = 1.45$) อยู่ในระดับดีและด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง ($M = 4.6$, $SD = 1.65$) อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ($M = 13.71$, $SD = 2.46$) พบว่าอยู่ในระดับดีดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้าน ($n=15$ คน)

ทักษะทางสังคม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
ทักษะทางสังคมโดยรวม	5.2	3.45	ปานกลาง	13.71	2.46	ดี
ด้านการมีส่วนร่วม	2.2	1.5	ปานกลาง	4.51	1.45	ดี
ด้านการแบ่งปัน	1.8	1.4	ปานกลาง	4.6	1.35	ดี
ด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง	1.2	1.7	น้อย	4.6	1.65	ปานกลาง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน (n=15 คน)

ทักษะทางสังคม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
	M	S.D.	M	S.D.	
ทักษะทางสังคมโดยรวม	5.2	3.45	13.71	2.46	5.46**
การมีส่วนร่วม	2.2	1.5	4.51	1.45	4.43**
การแบ่งปัน	1.8	1.4	4.6	1.35	3.35**
การปฏิบัติตามข้อตกลง	1.2	1.7	4.6	1.65	5.24**

**p < .001

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

พบว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าร่วมโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมของเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น อภิปรายผลดังนี้

1. เด็กที่มีความต้องการพิเศษหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคะแนนทักษะทางสังคมรายด้านได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการแบ่งปัน 3) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมและโดยรวมมีคะแนนสูงขึ้นสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าร่วมโปรแกรมการเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อธิบายได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วม สังเกตจากการการเล่นในครั้งที่ 1 กิจกรรม “ทำความรู้จักกัน” เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งเด็กออทิสติกและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ยังมีการเล่นแบบคู่ขนานเล่นคนเดียวไม่สนใจเล่นกับ

เพื่อนคนอื่นและมีทักษะการเล่นที่ยังไม่พัฒนา ต่างคนต่างเล่น ไม่ได้มีการแย่งของเล่นกัน เมื่อเข้าสู่ครั้งที่ 2, 3, 4 กิจกรรม “บอลจ๋าย่าหล่น” และ “เสียงจากกระบอกไม้ไผ่” ในขั้นนี้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้เรียนรู้การเล่นแบบที่มีการใช้ประสาทสัมผัสและพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ โดยการประคองแผ่นใบมะพร้าวสานที่วางลูกบอลก้านมะพร้าวสานหลากสี จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งที่มีตะกร้าสานวางอยู่ที่มุม 5 ลูก ซึ่งเด็กต้องร่วมมือประสานกันทั้งจังหวะการเดิน การประคองลูกบอลก้านมะพร้าวสานไม่ให้ตก เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเล่นของเล่นชิ้นเดียวกันได้ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถทำร่วมกันได้เป็นคู่ ๆ ไม่สลับไปเล่นกับคู่อื่น เช่น เด็กสองคนจะประคองแผ่นใบมะพร้าวสานที่วางลูกบอลก้านมะพร้าวสานหลากสี คู่ใครคู่มัน แต่จะไม่ปล่อยให้เพื่อนคู่อื่นมาจับหรือเปลี่ยนแผ่นใบมะพร้าวสานของตนเองจากการที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการในด้านการเล่นกับเพื่อนที่พัฒนาขึ้น ทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลงตามไปด้วย เช่น จากพฤติกรรมแย่งของเล่นที่เกิดขึ้นในช่วงแรกก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีแรงจูงใจในการเล่นมากขึ้นและสนุกที่ได้ร่วมเล่นกับเพื่อน ส่งผลให้พฤติกรรมแย่งตัวและขาดสมาธิ ลดน้อยลง รวมไปถึงการควบคุมตัวเองที่ดีขึ้นเนื่องจากความสามารถในการฟังที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาศึกษาการประยุกต์โมเดลการบำบัดรักษาโดยใช้การเล่นเป็นฐานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของ Henning, Cordier, Wilkes-Gillan, Falkmer¹⁴ ซึ่งเป็นการศึกษาแบบ single case effect พบว่าทักษะทาง

สังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษดีขึ้นหลังจากได้รับโปรแกรมประยุกต์ และ

1.2 ด้านการแบ่งปัน สังเกตจากการเล่นเกมในครั้งที่ 5,6,7 กิจกรรม “รีรีข้าวสาร” และ “ต่อจิ๊กซอว์ไม้” เป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการแบ่งปันเนื่องจากขณะทำกิจกรรม เด็ก ๆ จะแบ่งกลุ่มเล่นรีรีข้าวสารและต่อจิ๊กซอว์ไม้เป็นกลุ่ม จำนวนเท่า ๆ กันแล้วช่วยกันต่อจนสำเร็จ การหยิบจับตัวต่อให้กับเพื่อน ๆ เมื่อยังไม่ถึงคิวของตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงการแบ่งปันอุปกรณ์ซึ่งกันและกัน ไม่แย่งกัน ผีกริ่งลำดับก่อนและหลังได้และสามารถทำกิจกรรมจนเสร็จได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Ninlapan, khant-reejitranon¹⁵ พบว่า การใช้การเล่นบทบาทสมมุติทำกิจกรรมประกอบอาหาร สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกได้ ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะการแบ่งปัน การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

1.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม สังเกตจากครั้งที่ 8,9,10 กิจกรรม “แยกสีสร้างสัมพันธ์” และ “ตกปลาเพื่อน้อง” เป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม เนื่องจากขณะทำกิจกรรมต้องมีการตั้งกฎกติกาและเรียงตามลำดับก่อนหลัง เมื่อผู้วิจัยบอกเด็กให้รอ เด็กนั่งรอได้จนกว่าจะถึงลำดับของตน เด็กสามารถเรียงแถวแยกสีลูกบอลใส่ตะกร้าตามสีได้ไม่แย่งกันหยิบลูกบอล และยังสามารถถือคันเบ็ดตกปลาที่ละตัวใส่ในถังได้สำเร็จโดยเรียงแถวกันตกปลาตามลำดับที่ละคน แสดงถึงการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม เด็กรู้จักการเรียงลำดับการต่อคิวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทักษะทางสังคมเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถฟังคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างมีประสิทธิภาพการเข้าใจกฎกติกาในการเล่นมากขึ้นสอดคล้องกับ Vanisa¹⁶ ได้กล่าวไว้ว่าการเล่นของเด็กนั้นนอกจากจะก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วเด็กยังได้พัฒนาการในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางสังคม

สำหรับครั้งที่ 11 กิจกรรม ทบทวนกิจกรรมครั้งที่ 2-10 อย่างละกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงการมีพัฒนาการด้านทักษะทางสังคมทั้ง 3 ด้านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษดีขึ้นจริง สังเกตได้จากการแสดงออกของพฤติกรรมด้านการ

มีส่วนร่วม การแบ่งปันและการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม ตลอดจนที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และครั้งที่ 12 เป็นกิจกรรม “อ้อลา” และประเมินผลทักษะทางสังคมด้วยแบบสังเกต สอดคล้องกับการศึกษาการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือในเด็กออทิสติกเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของ Paengkumhag, Sanjamsai, Piasai¹⁷ ซึ่งการศึกษาใน 3 ด้านคือ 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการแบ่งปัน 3) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพทางสังคมของวายแลนด์ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยออทิสติกหลังจากได้รับโปรแกรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นหมายถึงทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้ง 3 ด้าน แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างโปรแกรมที่ดีที่ได้มาตรฐานรองรับด้วยทฤษฎีต่าง ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ Aphai, Wanwichai¹⁸ ที่พบว่ากิจกรรมการละเล่นช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทำนองเดียวกันกับการศึกษาของ Piyatham-varakul¹⁹ ที่พบว่า การพัฒนาทักษะทางสังคมนักเรียนออทิสติกเรียนร่วมพัฒนาขึ้นหลังใช้วิธีการเล่าเรื่องราวทางสังคม นอกจากนี้แล้วการศึกษาของ Sukboonpan²⁰ พบว่า การให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อฝึกฝนการพัฒนาทักษะทุกด้าน ทั้งการช่วยเหลือ เรียนรู้และเข้าใจ ให้กำลังใจจะทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย เชื่อมั่นในตนเอง สนุกสนาน ทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจอยากเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเป็นสุข การละเล่นที่มีความน่าสนใจจะนำมาซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ ดังนั้น การส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงควรเริ่มกระตุ้นตั้งแต่ระดับปฐมวัย

จากผลการสรุปในรายด้านสามารถนำมาสรุปเป็นภาพรวมได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะทางสังคมทุกด้านสูงขึ้น หลังจากได้รับโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนได้รับโปรแกรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1.1 สามารถนำโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มอื่น เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Learning Disability) เด็กสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) เป็นต้น เนื่องจากการละเล่นที่มีในแต่ละท้องถิ่นและเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กกลุ่มอื่น ๆ แต่บุคลากรที่จะนำไปใช้นี้ควรได้รับการฝึกฝนและอบรมก่อนเพื่อความเข้าใจตรงกัน

2. ด้านการศึกษา

2.1 ควรนำโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในหัวข้อการพยาบาลจิตเวชเด็ก รายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

2.2 ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมผู้ปกครอง หรือครูศูนย์การศึกษาพิเศษให้สามารถนำโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการส่งเสริมทักษะทางสังคม เนื่องจากการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทำได้ง่ายและสะดวก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ควรมีการพัฒนาคู่มือการนำโปรแกรมการละเล่นภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้สำหรับผู้ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านอื่นๆ

References

1. Department of the Promotion of the Quality of Life of Persons with Disabilities, Ministry of Social Development and Human Security. Report on the situation of people with disabilities in Thailand. [Internet]. 2020 [cited 2020 April 1] Available from <https://dep.go.th/images/uploads/files/situation31dec63.pdf>.
2. Department of Empowerment of Persons with Disabilities. Report on the situation of persons with disabilities in Thailand. [Internet]. 2020 [cited 2020 April 1] Available from <http://dep.go.th/uploads/Docutents/61ccc2d9-8e3f-4f75-a361-368f5c6a4b80Report on persons with disabilities %20Mar2020.pdf>. 2020 (in Thai).
3. Korsuwan, K. Intellectual Disabilities. Nonthaburi: Sahamit Printing and Publisher; 2010. (in Thai).
4. American Psychiatric Association. Neurodevelopmental disorders. Autism spectrum disorder. In: Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed). Arlington,VA.: American Psychiatric Association; 2013.
5. Mazurek MO. Loneliness, friendship and well-being in adults with autism spectrum disorders. Autism 2014;18(3): 223-232.(2013).
6. Chaiwatthanakunwanit S., Rukspollmuang C. Alternative edicatopmal provision model to improve quality of life of children with special needs. J of Education Graduate Studies Research 2015;9(1): 192-201.(in Thai).

7. Wannasuntad S, Kanchanaaree S. Intervention for Training/Empowering Caregivers of Cerebral Palsy Children: A Scoping Review. *J of Health and Nursing Research* 2019;735(3):235-249. (in Thai).
8. Winadda P, Ningsanon W. Pediatric palliative care. Bangkok: The Royal College of Pediatricians of Thailand & Pediatric Society of Thailand;2015. (in Thai).
9. Chaibunrueng, W. The Development of Social Skills by Using Folk Play Activities For Preschool Children. Mahasarakham: Mahasarakham University;2012. (in Thai)
10. Uttayotha S. The Development of collaborative local organization network model on inclusive education for children with special needs. Chiang Mai. Dissertation: Doctor of Philosophy Program Education Leadership and Human Resource Development, Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University;2013. (in Thai)
11. Kobayashi S. Knowledge Management of the Local Wisdom on Hyacinth Wickerwork of Baan TomdongHousewife Group, Tumbon Baan Tom, Muang District, Phayao Province 2012;4(4):21-35. (in Thai).
12. Thongthai T. The Development of the Instructional Model according to the Principle of the Knowledge Management, on Local Wisdom for Secondary School Students Veridian E-Journal 2013;7(2):317-34.(in Thai).
13. Chiwphathnkul P. A Program Development to Create a Training Model for Enhance Social Skills of Children with Autism. *J of Education* 2007;8(2):31-9.(in Thai).
14. Henning B, Cordier R, Wilkes-Gillan, Falkmer T. A pilot play-based intervention to improve the social play interactions of children with autism spectrum disorder and their typically developing playmates. *Australian Occupational Therapy J* 2016;63:223-32.(in Thai).
15. Ninlapan P, khantreejitranon A. Social skill development through cooking activities for students with Autism: A case study of Wat Chantanaram School, Chanthaburi Province. *Kasetsart Educational Review* 2015;3(2):134-143.(in Thai).
16. Vanisa R. Play to be a genius. Pathum Thani:Pimlak; 2010.(in Thai).
17. Paengkumhag C, Sanjamsai S, Piasai P. Effects of the group play programs on the social skills of Children with Autistic Spectrum Disorder aged six to nine years old. *Suthiparit* 2019;33(106): 195-208.(in Thai).
18. Aphai P, Wanwichai R. The Development of Thai Traditional Games to enhance the Social Skills of ADHD Children 6-9 years old. *Veridian E-Journal, Silpakorn University* 2018;11(1):847-64. (in Thai).
19. Piyathamvarakul S. Social Skill Development for an Autistic Student in an Inclusive: a Case of the Demonstration School Ramkhamhaeng University. *Rajapark Journal* 2018; 12(26):376-84. (in Thai).
20. Sukboonpan S. Integrating of Local Wisdom to Support the Development of Children with Disabilities by Parental Involvement at Sansai District in Chiangmai Province. *J of Education Studies* 2018;46(1);100-16.(in Thai).